

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5995-5996/2538

นาย สมชาย ศิลปานนท์โจทก์ นาย ประยูร ยอดแก้วจำเลย นาย ประยูร ยอดแก้วโจทก์ นาย สมชาย ศิลปานนท์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 169, ป.พ.พ. มาตรา 360, ป.พ.พ. มาตรา 1599, ป.พ.พ. มาตรา 1600, ป.พ.พ. มาตรา 130

ย่อ / หลักกฎหมาย

สัญญาเช่ามีข้อความว่า "มีกำหนดเวลาเช่า10ปีและให้ผู้เช่ายินยอมต่อสัญญาให้ผู้เช่า2ครั้งครั้งละ10ปีนับแต่วันทำสัญญานี้เป็นต้นไป"ข้อความตามสัญญาเช่าดังกล่าวเป็นเพียงคำมั่นของย.ว่าจะให้โจทก์เช่าที่ดินต่อไปเท่านั้นยังมีได้ก่อให้เกิดสัญญาเมื่อโจทก์ไม่ได้สอนงอรับก่อนย.ตายและโจทก์รู้แล้วว่าย. ตายก่อนจะครบกำหนด10ปีตามสัญญาเช่ากรณีต้องบังคับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา360ซึ่งบัญญัติมิให้นำบทบัญญัติมาตรา130วรรคสอง(ที่แก้ไขใหม่มาตรา169วรรคสอง)มาใช้บังคับคำมั่นของย. ย่อมไม่มีผลบังคับแม้สัญญาเช่าข้อ3จะระบุให้สัญญาเช่ามีผลผูกพันไปถึงทายาทผู้รับพินัยกรรมของย. ด้วยก็ตามแต่เมื่อคำมั่นของย. ไม่มีผลบังคับเสียแล้วก็ไม่เป็นมรดกตกทอดอันจะผูกพันจำเลยในฐานะทายาทคดีทั้งสองสำนวนศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษารวมกัน โดยให้เรียกโจทก์ในสำนวนแรกและจำเลยในสำนวนหลังว่า "โจทก์" และให้เรียกจำเลยในสำนวนแรกและโจทก์ในสำนวนหลังว่า "จำเลย"สำนวนแรก

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของนายยานทำสัญญาให้โจทก์เช่าที่ดินตามโฉนดเลขที่ 35686 ตำบลกะรน อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ตมีกำหนด 20 ปี นับแต่วันที่ 7 เมษายน 2531 ในอัตราค่าเช่าสำหรับปีที่ 1 ถึงปีที่ 10 ปีละ 14,000 บาท และปีที่ 11 ถึงปีที่ 20 ปีละ 28,000 บาท โดยมีเงื่อนไขอื่น ๆ ตามสัญญาเช่าและสัญญาเช่าต่อท้ายหนังสือสัญญาเช่าเอกสารท้ายฟ้องและให้จดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตหากจำเลยไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยจำเลยให้การว่า สัญญาเช่าระหว่างนายยานกับโจทก์สิ้นสุดลงแล้ว ข้อสัญญาในสัญญาเช่าที่ว่าผู้ให้เช่ายินยอมต่อสัญญาให้ผู้เช่า 2 ครั้ง ครั้งละ 10 ปีนั้น เป็นเพียงคำมั่นที่นายยานให้ไว้แก่โจทก์ เป็นสิทธิเฉพาะตัวเมื่อนายยานถึงแก่กรรม คำนั้นย่อมระงับไป ขอให้ยกฟ้องสำนวนหลังจำเลยฟ้องและแก้ไขคำฟ้อง ขอให้บังคับโจทก์กับบริวารขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินโฉนดเลขที่ 35686 ตำบลกะรน อำเภอเมืองภูเก็ต ของจำเลย ห้ามยุ่งเกี่ยวอีกต่อไปกับให้โจทก์ชดใช้ค่าเสียหายแก่จำเลยเป็นเงิน 6,095,664 บาทและต่อไปอีกเดือนละ 677,296 บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะขนย้ายทรัพย์สินออกไปโจทก์ให้การว่า สัญญาเช่าระหว่างโจทก์กับนายยานมีข้อตกลงให้ โจทก์ต่อสัญญาได้อีก 2 ครั้ง ครั้งละ 10 ปี และโจทก์ผู้เช่ายินยอมยกทรัพย์สินที่ปลูกสร้างบนที่ดินที่เช่าแก่นายยานผู้ให้เช่า จึงเป็นสัญญาต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดามีผลผูกพันของนายยานจึงต้องต่อสัญญาเช่าแก่โจทก์ค่าเสียหายไม่มากเท่าที่โจทก์ฟ้อง ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์ ให้โจทก์และบริวารขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินโฉนดเลขที่ 35686 ตำบลกะรน อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ห้ามเกี่ยวข้องอีกต่อไป กับให้โจทก์ชดใช้

ค่าเสียหายแก่จำเลยปีละ 70,000 บาทนับแต่วันครบกำหนดตามสัญญาเช่า (วันที่ 6 เมษายน 2531) เป็นต้นไป จนกว่าโจทก์บริวารจะขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินของจำเลยโจทก์ และจำเลย อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ ภาค 3 พิพากษายืนโจทก์ ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยข้อกฎหมายว่า ปัญหาที่โจทก์ฎีกาว่า ตามสัญญาเช่าเอกสารหมาย จ.1 ข้อ 2.2 ซึ่งมีข้อความว่า "กำหนดเวลาการเช่า 10 ปี และผู้ให้เช่ายินยอมต่อสัญญาให้ผู้เช่า 2 ครั้ง ครั้งละ 10 ปี นับแต่วันทำสัญญานี้เป็นต้นไป" มีใช้ค้ำมัน และแม้หากจะฟังว่าเป็นค้ำมัน เมื่อนายยายผู้ให้เช่าค้ำมันตาย ค้ำมันก็ไม่สิ้นผล เพราะค้ำมันที่จะให้เช่าที่ดินมีใช้ค้ำเสนอ จะนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 360 มาใช้บังคับไม่ได้ จึงเป็นมรดกตกทอดไปยังทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 169 วรรคสอง (ที่ถูกลบและเป็นมาตรา 130 วรรคสอง) มาตรา 1599 และมาตรา 1600 ทั้งตามสัญญาเช่าเอกสารหมาย จ.1 ข้อ 3 ยังระบุให้สัญญาเช่าดังกล่าวมีผลผูกพันไปถึงทายาทผู้รับมรดกตามพินัยกรรมของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายด้วยจึงผูกพันจำเลยในฐานะทายาทและผู้จัดการมรดกของนายยาย จำเลยต้องจดทะเบียนต่อสัญญาเช่าให้แก่โจทก์ตามสัญญาที่นายยายทำไว้แก่โจทก์นั้น เห็นว่าข้อความตามสัญญาเช่าข้อ 2.2 ดังกล่าวเป็นเพียงค้ำมันของนายยายว่าจะให้เช่าที่ดินต่อไปเท่านั้น ยังมิได้ก่อให้เกิดสัญญา เมื่อโจทก์ไม่ได้สมองรับก่อนนายยายตายและโจทก์รู้แล้วว่านายยายตายก่อนจะครบกำหนด 10 ปี ตามสัญญาเช่า กรณีต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 360 ซึ่งบัญญัติมิให้นำบทบัญญัติ มาตรา 130 วรรคสอง (ที่แก้ไขใหม่ มาตรา 269 วรรคสอง) มาใช้บังคับ ค้ำมันของนายยายย่อมไม่มีผลบังคับ แม้สัญญาเช่าข้อ 3 จะระบุให้สัญญาเช่ามีผลผูกพันไปถึงทายาทผู้รับพินัยกรรมของนายยายด้วยก็ตาม แต่เมื่อค้ำมันของนายยายไม่มีผลบังคับเสียแล้ว ก็ไม่เป็นมรดกตกทอดอันจะผูกพันจำเลยในฐานะทายาทและผู้จัดการมรดกของนายยายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 130 วรรคสอง (ที่แก้ไขใหม่ มาตรา 169 วรรคสอง) มาตรา 1599 และมาตรา 1600 และจำเลยกับบรรดาทายาทของนายยายไม่ได้เป็นคู่สัญญาในสัญญาเช่าด้วยข้อสัญญาตามสัญญาเช่าดังกล่าวจึงไม่มีผลผูกพันจำเลยในฐานะทายาทและผู้จัดการมรดกของนายยายเช่นกัน โจทก์จะฟ้องขอให้จำเลยจดทะเบียนต่อสัญญาเช่าให้ไม่ได้ ฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังไม่ขึ้นพิพากษายืน

องค์คณะ

สมิทธิ วราอุปบล · สมาน เวทวินิจ · บรรเทิง มุลพรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5995-5996/2538>